

Zondag 15 januari 2012 om 14.00 uur

Jos Zwetsloot

In paradisum of met de trein naar niemandsland?

Bij het afscheid in een crematorium wordt door de nabestaanden muziek uitgekozen.

Het is een vrije keuze die zoveel mogelijk past bij de voorkeur van de overledene van wie zij afscheid nemen. Soms heeft de overledene bij leven al een voorkeur uitgesproken.

In de keuze van die muziek zit vaak een opvatting verborgen over het geloof in het al of niet bestaan van een hemel, een hiernamaals. Nog niet zo lang geleden werd het afscheid bijna als vanzelfsprekend gevierd in een kerk. Daar viel voor de nabestaanden niet veel te kiezen. Gregoriaanse liederen of psalmgezang was een vast gegeven en ook in die liederen werd een geloof in het eeuwige leven verwoord. Rotsvast en onomstotelijk.

Nu is het allemaal zo zeker niet meer en hebben we te maken met een grote verscheidenheid aan opvattingen over het leven na de dood of met de overtuiging dat er na de dood helemaal niets meer is.

In hoeverre verwoordt muziek onze diepste gevoelens en onze onuitgesproken opvattingen?

Eeuwige leegte, eeuwige rust, of een soort gezellig paradijs waar wij elkaar weer ontmoeten?

We beluisteren een breed spectrum aan muzikale uitingen en proberen te achterhalen hoe muziek ons kan troosten en ons een opening biedt naar een vergezicht achter de grens van de dood. Van het Gregoriaanse 'In paradisum' tot het veel gedraaide lied van Frans Bauer waarin hij zingt over een trein die ons naar Niemandsland brengt.

Jos Zwetsloot (1950) is van beroep pastoraal werker.

Hij studeerde theologie en filosofie in Tilburg en Amsterdam en was 32 jaar werkzaam als pastor in parochies en justitiële inrichtingen en uit dien hoofde vele malen en vele jaren voorgegaan in kerkelijke uitvaarten.

Momenteel werkt hij als freelancer en gaat o.a. voor in crematievieringen.

Tevens is hij auteur van een vijftal boeken over symbolen, diakonaal werk en een driedelige serie met overwegingen bij de evangelielezingen.

Jos is gehuwd en vader van vier kinderen.



Zondag 12 februari 2012 om 14.00 uur

René Diekstra

**Zelfredzaam tot in de dood.
Over het grote psychologische en sociale belang van zelfcontrole over sterven en dood.**

Rene F.W. Diekstra is professor of psychology aan de Roosevelt Academy in Middelburg, International Honors College van de Universiteit van Utrecht en lector Jeugd en Opvoeding aan de Haagse Hogeschool. Samen met Prof. Speijer legde hij de grondslag voor de huidige regelgeving ten aanzien van euthanasie en hulp bij zelfdoding. Hij publiceerde enkele honderden wetenschappelijke artikelen en enkele tientallen boeken, zowel wetenschappelijke als voor een groter publiek, waaronder het recente Als Leven Pijn Doet. Weerbaar en waardig omgaan met de verliezen in je leven en De macht van een maitresse, een psychologisch-historische studie naar de veronderstelde zelfdoding van de laatste prins van Conde, dat in tal van recensies (NRC, AD, Telegraaf, De Groene Amsterdammer) zeer lovend is besproken. Hij is ook actief als columnist voor een tiental regionale dagbladen.



Zuylen • Tuinziglaan 11 • 4813 XH Breda
Tel. 076 - 521 68 77 • Fax 076 - 522 04 20
info@zuylen.nl • www.zuylen.nl

Zuylen 
uitvaartverzorging

12e lezingencyclus 2011-2012

Wie niet weet van sterven,
weet niets van het leven.

Zondag 16 oktober 2011 om 14.00 uur

Ivan Wolffers

17 mei 1948 Amersfoort
Studeerde geneeskunde aan de rijksuniversiteit van Utrecht, artsexamen 1975
Promoveerde in de medische antropologie aan de rijksuniversiteit Leiden in 1987
Werd benoemd tot hoogleraar Gezondheidszorg en Cultuur in 1989 aan de Vrije Universiteit in Amsterdam (VUMC)
Publiceert sinds 1976 columns, artikelen (zowel wetenschappelijk als voorlichtend) in het Nederlands en het Engels, schreef kinderboeken, romans, voorlichtende boeken en beschouwend werk (uitgegeven bij AMBO, Contact, Nieuw Amsterdam). Meest recente titel GEZOND, Nieuw Amsterdam, Amsterdam 2011)
Is getrouwd met Marion Bloem (1952), heeft 1 zoon en in 2002 werd er kanker bij hem vastgesteld (daarover schrijft hij wekelijks op zijn website www.ivanwolffers.nl). Ook te volgen op facebook en twitter.

Inhoud

Mensen zijn erg onhandig als het om de dood gaat. Eeuwige jeugd en het eeuwige leven lijken uitgangspunten voor onze cultuur te zijn geworden, maar de realiteit is anders. Daarom lopen veel mensen ervoor weg. Hoe gaan we eigenlijk om met de dood, hoe nemen we afscheid? Aan de hand van zijn eigen ervaringen, zijn boek ‘Een eindje meelopen’ dat in 1978 verscheen en zijn columns over prostaatkanker neemt Ivan Wolffers u mee op een persoonlijk verslag van de ontmoeting met wat we zien als een onuitgenodigde gast...



Zondag 13 november 2011 om 14.00 uur

Tim Overdiek

Indien een mens, net als een kat, negen levens zou hebben, dan heb ik er halverwege mijn eerste bestaan inmiddels acht verhuild. (woensdag, 7 april 2010)

Tim Overdiek (1965) is journalist en presentator van het NOS Radio 1 Journaal. In oktober 2009 komt zijn Amerikaanse echtgenote Jennifer Nolan om het leven, als zij op een Amsterdams zebrapad wordt aangereden door een motoragent die een rood verkeerslicht negeert. Overdiek blijft achter met zijn zoontjes Sander en Eamonn, dan respectievelijk 12 en 9 jaar oud.



Een jaar later verschijnt zijn boek Tranen van Liefde, dagboek van een weduwnaar. Overdiek beschrijft de momenten van ongeloof, woede, frustratie, radeloosheid, intens verdriet, maar ook de gevoelens van liefde, dierbaarheid, intimiteit en vriendschap met zijn kinderen. De eerste zinnen in zijn dagboek zijn veelzeggend: ‘Geen denken aan, laat dat even gezegd zijn. Ze krijgen ons er niet onder, want hier gaan we dan. Dag 1 van ons nieuwe leven.’ (maandag, 2 november 2009)

En leven doet hij, met vallen en opstaan. Letterlijk soms, als hij met de hond door het Amsterdamse Bos wandelt en vurig hoopt de aanwezigheid van Jennifer op te roepen. “Niets. Simpelweg niets. Ik zakte door mijn hurken, ging op mijn knieën zitten en begon te huilen. Niets. Huilen om niets. In de verte schoot een lichtbruine labrador door het veld richting water. Een stelletje wandelde achter de hond aan. Ik vervolgde mijn wandeling. Een zonnige dag.” (vrijdag, 20 november 2009)

Hoe grauwer de ellende, hoe hartverscheurender het besef om hun verlies, elke keer weer ontdekken Sander en Eamonn met hun vader hoe na iedere traan uiteindelijk toch een lach doorbreekt. Dat zijn de tranen van liefde. Niet stuk te krijgen, hoewel ze er kapot van zijn. Rouwen betekent diep gaan, heel diep, en met elkaar verwerken ze de dood van hun geliefde vrouw en moeder op hun eigen manier. Samen sterk, is de slot-som van dat eerste jaar.

Er zijn inmiddels twee jaar voorbij als Tim Overdiek zijn lezing houdt. Hij leest ontroerende, schokkende, pijnlijke maar ook hilarische fragmenten voor uit zijn boek, en lardeert dat met zijn recente bevindingen in dat zogenaamde ‘nieuwe leven’. Als een nieuwe liefde haar intrede doet. Als hij merkt hoe hervonden levensgeluk toch wordt belemmerd door dat ongrijpbare gevoel van verslagenheid. Ja, hij wil leven. Zo simpel en toch zo moeilijk.

“De eerste sterfdag is een feest. Precies zoals ik had beoogd. Een memorabele middag met vrienden en familie om Jennifer via muziek in ons midden te hebben. (...) We leven. En hoe lang of hoe kort ons dat ook is vergund, hier gaat het om. Leven. (zondag, 24 oktober 2010)

Zondag 18 december 2011 om 14.00 uur

Rosita Steenbeek

Schrijfster Rosita Steenbeek woont sinds 1985 - na haar studie Nederlands - een groot deel van het jaar in Rome. Ze speelde er toneel- en filmrollen en vertaalde er boeken. Haar eerste roman De laatste vrouw verscheen in 1994 en speelt zich af in Rome en Sicilie. Ze verwierf er internationale bekendheid mee. In bijna al haar volgende boeken is Italië het decor. Schimmenrijk is gesitueerd in en rond Rome, in streken waar in vroeger tijden de Etrusken woonden. De roman Ballets Russes gaat over liefde en dood in Venetië. Siciliaans testament speelt zich af op Sicilie. Rosita Steenbeek schreef twee zeer succesvolle informatieve boeken over Rome: Thuis in Rome en Terug naar Rome.



Over haar lezing

In de boeken van Rosita Steenbeek is de dood een regelmatig thema. Het komt enerzijds omdat zijzelf de dood vaak in de ogen heeft geblikt. Op haar dertiende werd ze door een hersenbloeding weggerukt uit ‘het gewone leven’ en belandde ze voor maanden in een verduisterde kamer. Het verstoken zijn van de taal veroorzaakt een verscherpte waarneming en verscherpt denken. Een paar jaar geleden overleefde Rosita, kort na de dood van haar geliefde vader, ternauwernood een auto-ongeluk. Een familielid kwam hierbij om het leven. Maandenlang lag ze samen met haar moeder in het ziekenhuis. Ze schreef erover in Intensive Care, haar meest autobiografische boek. Het is een aangrijpend verhaal waarin dramatische gebeurtenissen, ontroerende herinneringen en fijnzinnige beschrijvingen elkaar afwisselen en perfect in evenwicht houden.

Anderzijds stierven er geliefde personen uit haar naaste omgeving. Hoe om te gaan met verlies, verdriet en rouw? Hoe verder te leven als mensen van wie je houdt doodgaan? Hierover gaat bijvoorbeeld Schimmenrijk, een roman waarin de hoofdpersoon Lisa een jaar na de dood van haar geliefde naar diens geboortegrond reist om daar het verdriet in de ogen te zien. Het is het begin van een louterende tocht, o.a. door het Dodenrijk - de tombes - van de Etrusken, die Lisa het spoor laat terugvinden naar het leven. Schimmenrijk is een aangrijpende roman over verbondenheid en vergankelijkheid, vriendschap en liefde - en over het vieren van het leven in het aanzicht van de dood. Rosita Steenbeek: “Ik denk dat we de dood niet moeten wegdrücken maar hem moeten zien als reisgenoot.”